No. 1634 Zaterdag 24 April 1915. 32ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50: voor elken regel meer 7½ cts.

De Nieuwe Begrooting.

Memorie van Antwoord.

De Gouverneur sluit zich van ganscher harte aan bij de leden die der Regeering in het Moederland dankbaar zijn voor wat deze in de moeilijke tijdsomstandigheden, na het uitbreken van den oorlog, voor de kolonie Curaçao heeft gedaan; terwijl het hem aangenaam was te vernemen, dat ook de wijze, waarop het Bestuur onder deze omstandigheden voor de belangen der kolonie is opgetreden, bij die leden waardeering vond.

Van zijnen kant betuigt hij den Raad zijn oprechten dank voor de eendrachtige samenwerking, die hij in dien tijd heeft ondervonden, en die hij ten hoogste heeft gewaardeerd.

Voor den grooten steun, dien de kolonie, ondanks de droevige tijdsomstandigheden waarin in Nederland zelf zooveel noodig is om er den nood te lenigen, toch weer voor de armen uit het Moederland mocht ontvangen, kunnen wij, meent ook de Gouverneur, bijna niet dankbaar genoeg zijn.

Moeilijk kan hij begrijpen, waarom het feit, dat de directie van het Koninklijk steuncomité, toen het in Nederland bekend werd, hoe groot de nood was bij een deel der bevolking van de benedenwindsche eilanden, verzocht de hier voor dat comité bijeengebrachte gelden dan maar liever voor de armen der kolonie te gebruiken, in de kolonie geen goeden indruk zou hebben gemaakt.

Men heeft in Nederland ten volle geapprecieerd ons streven, om, ofschoon de toestand hier zelf niet rooskleurig was, toch door onze bijdragen den nood in het Moederland nog eenigszins te helpen lenigen, en daardoor een blijk te geven, niet alleen van onze groote sympathie, maar vooral ook van onze groote dankbaarheid voor de milde wijze, waarop wij reeds zoo dikwijls èn door de regeering èn door particulieren in Nederland zijn gesteund geworden.

Men kan, meent de Gouverneur, dan ook niet zeggen, dat de hier voor het steuncomité bijeengebrachte gelden gedeeltelijk zijn *afgewezen*.

De edelmoedigheid is in Nederland zoo groot geweest, dat men er niet alleen gezegd heeft, houdt dat geld maar liever voor uwe armen, die het ook zoo hard noodig hebben, maar er zelfs nog een zeer groot bedrag voor die armen heeft bijgegeven.

Dat de Raad in het feit, dat er eenige posten, die door hem van de begrooting waren afgevoerd, toch door Z. E. den Minister van Koloniën daarop zijn gehandhaafd, een gebrek van waardeering ziet, komt de Gouverneur ongegrond voor.

Omtrent tal van aangelegenheden bestaat er — wat zeer natuurlijk is— dikwijls niet alleen verschil van inzichten tusschen den Raad en het Bestuur, maar ook tusschen de leden van den Raad zelven.

Wat kan men er dan feitelijk tegen hebben, dat Z. E. de Minister van Koloniën, in hoogste instantie, een meening is toegedaan, die nu niet juist met het oordeel van de meerderheid van den Raad overeenstemt?

De verplaatsing der pachters van gouvernementsgronden naar de aangekochte plantages Dokterstuin en Pannekoek was dit jaar zoo goed als onmogelijk:

1o. waren er geen maïsstokken te krijgen om de daken van de hutten te maken. De weinigen die er nog hier en daar zijn, worden gehouden voor veevoeder of verkocht voor een prijs, die voor het doel, waarvoor men ze noodig heeft, veel te hoog is.

Dat cocosbladen ook als dekkingsmateriaal van negerhutten gebruikt kunnen worden, is den Gouverneur zeer goed bekend Hij maakte daar reeds melding van in de nota naar aanleiding van het eindverslag betreffende de begrooting voor het dienstjaar 1915, waarin hij aanstipte, dat dat soort dakbedekking te kostbaar is.

Voor een gewone hut zijn er gemiddeld 2500 stuks bladeren noodig; die in den laatsten tijd verkocht worden voor 2 à 2½ cent per stuk; zoodat dan alleen het dak van zoo'n hut op f 50.— à f 55.— zou komen te staan; terwijl er voor de geheele overplaatsing van een gezin gemiddeld f 50.— is gerekend.

Bovendien zijn de cocosbladeren gewoonlijk niet in groote hoeveelheden te krijgen. Thans bijv. zijn zij in de benedendistricten al heel schaarsch; en ze van verre aanvoeren, maakt ze veel te duur.

De daken van hout of gegalvaniseerd ijzer te maken zou ook te kostbaar worden. Als men die materialen gebruikt, moet men voor de leggers der daken pitchpine latten nemen, of anders zeer rechte stammen of twijgen, die niet gemakkelijk te krijgen zijn en dan nog weer veel moeten worden bijgewerkt, voordat ze dienst kunnen doen. Bovendien zou gegalvaniseerd ijzer de hutten veel te warm maken.

Wel ziet men in den omtrek van de stad houten huisjes, die uit pak— of jeneverkisten zijn in elkaar getimmerd, doch die te maken is alleen mogelijk voor personen, welke in de stad werken, en dan zoo langzamerhand, stuk voor stuk, die kisten bijeenverzamelen. Als bouwmaterieel voor huisjes in de ver van de stad gelegen benedendistricten kan men daarmee geen rekening houden.

2o. zijn de huurders nu te arm om te verhuizen.

Is het een goed jaar, zoodat de menschen buiten maïs, boonen en rankvruchten hebben, of, met andere woorden, eten in huis, dan zien zij er niet tegen op om, als ze moeten verhuizen, een paar dagen in de week aan hun nieuwe woning te gaan werken, en vinden dan ook doorgaans vrienden, die hun daarbij tegen de kost plus soms eene kleine vergoeding, behulpzaam zijn, want alleen kunnen zij het niet doen.

Zijn de jaren echter slecht, zoodat zij thuis niets hebben, dan moeten de menschen geheel van hun arbeid leven en hebben zij, als zij geen bepaald loon voor hun werk krijgen, niet te eten. Zij kunnen dan èn zelf niet aan hun nieuwe hutten gaan werken, zoo het Gouvernement hun daarvoor geen dagloon uitbetaalt, èn geen anderen vinden, die hen daarbij helpen, tenzij ook het Gouvernement dezen een dagloon geeft.

En wilde het Bestuur al die kosten voor zijn rekening nemen, dan zou er voor iedere verplaatsing veel meer moeten worden uitgegeven dan waar op gerekend is.

Want juist het feit, dat de menschen de hutten zelf bouwen, zonder eigenlijk dagloonen in rekening te brengen, maakt dat die hutten goedkoop zijn.

De verplaatsing zal ook slechts geleidelijk kunnen geschieden, en voor dat zij haar beslag heeft gekregen, kan er met den besten wil van de wereld misschien nog heel wat tijd mee heen gaan.

Als wij niet een paar zeer goede oogstjaren achter en krijgen, zullen de maïsstokken den eersten tijd waarschijnlijk duur blijven, omdat dit jaar de heele voorraad wel zal verbruikt worden voor veevoeder, en er dus van de nieuwe oogsten ook weer voor het grootste gedeelte voor dat doel bewaard zal worden.

Wel worden er ook op de kleine grondjes maïsstokken geteeld, doch er zijn voor de bedekking van eenige tientallen hutten zeer veel noodig. En ze van verre aanvoeren, maakt ze weer te duur.

Was er een van de leden van den Raad, die den Gouverneur den weg kon wijzen om thans voor een redelijken prijs negerhutten gebouwd te krijgen, hij zou zijn aanwijzingen in dank ontvangen.

Hij weet, dat de districtmeester al het mogelijke doet, om de huurders van gouvernementsgronden in het 4e en 5e district te bewegen naar de aangekochte plantages Dokterstuin en Pannekoek te gaan, en dat velen dezer ook wel gaarne zouden willen, doch vooreerst niet *kunnen* verhuizen

Dit laatste is een feit, waarbij men zich heeft neer te leggen. Men kan geen ijzer met handen breken. De hoop bij een vorige begrooting door zijn gedelegeerde uitgedrukt, dat de overplaatsing in twee jaren waarschijnlijk haar beslag zal kunnen krijgen, acht de Gouverneur dan ook wel te optimistisch.

De Gouverneur is hier een weinig uitvoerig geweest, omdat hij tot zijn spijt in het verslag heeft gezien, dat eenige leden het laten voorkomen, alsof gedane toezeggingen of beloften niet met nauwgezetheid door hem zouden worden nagekomen.

Hij kan den Raad de verzekering geven, dat hij *nooit* iets toezegt of belooft, wat hij niet eerlijk *tracht* na te komen.

Tot op ultimo Maart jl. waren op de nieuw aangekochte plantages terreinen uitgegeven aan 56 personen van de zoogen. donatiegronden op Bau Cero en Cero Bietto, bewoners, waarvan de plantagehouders beweerden den meesten overlast te hebben, en aan 17 huurders van gouvernementsgronden uit het 4e en 5e district. Van deze laatsten hebben er acht hun nieuwe woningen reeds klaar of zoo goed als klaar. De rest wilde wel verhuizen, doch kon niet om de bovenopgegeven redenen.

Uit het onlangs door den Procureur-generaal aan den Gouverneur ingediend verslag blijkt, dat de discipline onder het politiepersoneel den laatsten tijd aanmerkelijk is verbeterd. Het toezicht, dat wordt uitgeoefend, op Curaçao door den Procureur-generaal, den Commandant, vier brigadiers en door de districtmeesters, en op de eilanden door 't plaatselijk hoofd der politie, door de districtmeesters, waar die er zijn, en door den marechaussee 1ste klasse, kan wel voldoende geacht worden.

Voor wat betreft de bewering, dat de politieagenten, gestationneerd op den Kleinen Berg, dikwijls niet op hun post zijn, kan de Gouverneur mededeelen, dat de districtmeester van het 4e en 5e district verklaard heeft, dat hij die post minstens twee, soms 4 malen per week, inspecteert, en er de marechaussees dan altijd heeft aangetroffen; voorts dat er dienaangaande noch bij den districtmeester, noch bij den Procureur—Generaal ooit een klacht is ingekomen.

Dat er op de Handelskade of in verscheidene andere hoofdstraten van de stad zelden een politieagent wordt aangetroffen is bepaald onjuist. Op de Handelskade is bijna den ganschen dag politie. De Commandant houdt zich daar een groot deel van den dag op. De politie, die naar Scharlo gaat of van Scharlo komt, loopt over de Handelskade of door de Heerenstraat. Er is den ganschen dag een post bij de Van den Brandhof-brug, wiens bewakingskring is, het Van den Brandhof—plein, de Handelskade, de Heerenstraat en de Prinsenstraat. Ook is er een post in de Columbusstraat, die meteen het Wilhelminaplein bewaakt. Voorts een post in de Breede straat aan de Overzijde, waarvan de dienstdoende agenten af en toe de zijstraten ingaan. Op Scharlo, op Pietermaai etc. is er ook den ganschen dag politie.

Dat bij het Rifwater vele onzedelijkheden gebeuren, die niet door de politie worden te keer gegaan, komt den Gouverneur onwaarschijnlijk voor 's Morgens, 's middags en 's avonds is er bij de brug naar het Riffort en bij het Gouverneur—Barge's—bad een vaste post.

Omtrent de vervanging van de militaire— door burgermarechaussees wordt sinds geruimen tijd met de Regeering in het Moederland overleg gepleegd.

Ten einde den Raad de opinie van den Inspecteur van het onderwijs te doen kennen, legt de Gouverneur aan den Raad over een paar afschriften van het door den Inspecteur uitgebracht verslag, dat bestemd is om in het jaarverslag te worden opgenomen.

De Inspecteur is van oordeel, dat het leerplan van de Hendrikschool — hetgeen waarschijnlijk in het verslag bedoeld wordt — zeker wel zeer uitgebreid is om in negen schooljaren behoorlijk verwerkt te kunnen worden, doch dat er in dit opzicht veel kan worden gedaan, als er maar een praktische methode van onderwijs geven wordt gevolgd; voorts, dat het moeilijk zou zijn om een van de vakken, die op het programma voorkomen, te schrappen.

De vraag of het gewenscht zou zijn om aan eenige jongelui van hier studiebeurzen te geven, om zich in Holland voor het onderwijzers-examen te bekwamen, wil de Gouverneur gaarne in overweging nemen. Er zijn daaraan echter geen geringe moeilijkheden verbonden, omdat het van te voren dikwijls zoo moeilijk te zien is, of de jongeman of het jonge meisje, dat zoo'n beurs vraagt, later ook werkelijk een goede leerkracht zal worden.

De Gouverneur wijst er op, dat door het Algemeen Nederlandsch Verbond reeds aan een paar jongelui een tegemoetkoming werd gegeven voor hun studiekosten, om tot onderwijzer te worden opgeleid.

Hij kan den Raad mededeelen, dat zich, blijkens bericht van Z. E. den Minister van Koloniën, in Holland weer een onderwijzer voor de Hendrikschool heeft aangemeld, die, naar hij hoopt, spoedig uit zal komen.

Dat de heer Van Leeuwen, die hier jaren lang schoolopziener is geweest, niet meer geneigd was om weer, als onderwijzer, op een der scholen werkzaam te worden gesteld, acht de Gouverneur zeer begrijpelijk.

Daar hij door de opheffing van zijne betrekking, die hij steeds met ijver had waargenomen, het grootste gedeelte van zijn inkomen verloor en niet voldoende overhield om in zijn stand behoorlijk te kunnen voortleven, vond de Gouverneur het alleszins billijk, dat hem een andere werkkring werd gegeven.

Zoo hij een onderstand kreeg, waar hij volgens de bestaande regeling recht op had, zou hij twee jaren lang boven zijn pensioen f 1000. hebben genoten, zonder er iets voor te moeten doen. Hij werd echter werkzaam gesteld op de Secretarie, op eene toelage van f 1800 —, wat het gouvernement dus feitelijk maar f 800.— kost. Hij kan daarvoor goede diensten presteeren, doordat er, wegens ziekte of verlof van ambtenaren, dikwijls een tijdelijk gebrek aan werkkrachten is, waarin niet behoorlijk kan worden voorzien.

Ook de Gouverneur heeft het zeer geapprecieerd, dat de Inspecteur voor het onderwijs zich direct bereid verklaarde, om, wijl er gebrek was aan onderwijzers, zelf tijdelijk eenige lessen aan de Hendrikschool en aan de Normaalschool te geven.

Het ligt in de bedoeling om, wanneer de onderwijsverordening binnenkort wordt gewijzigd, hier evenals in Suriname, den Inspecteur voor het onderwijs niet langer lid te doen zijn van de schoolcommissie.

Het is niet te ontkennen, dat de landbouwkundige, die zijn taak met ijver vervult, in den laatsten tijd, vooral op het gebied van groententeelt en maïscultuur, niet onbelangrijke resultaten heeft verkregen.

In het afgeloopen jaar werden, op het nieuwe cultuurterrein op Groot-Kwartier, zorgvuldig uitgebreide proeven voorbereid ter toepassing van het dryfarming systeem, met de cultuur van maisji-chiquito, sieteseman, White kafir, Dourha en veldboontjes, de belangrijkste voedselgewassen voor de benedenwindsche eilanden. De daarbij gebruikte werktuigen voldeden zeer goed. De zaden werden, bij den aanvang van het planteseizoen, met een daarvoor ingerichte zaaimachine, regelmatig en in evenwijdige rijen geplant. De regenval was echter zóó gering, dat zij niet eens ontkiemden.

Toen er in het midden van Februari onverwachts een paar goede buien op Groot Kwartier vielen, werden de gronden opnieuw met Witte kafir beplant. Kort nadat het zaad was opgekomen, werd de bovenlaag van den dichtgeslagen grond vlug losgewerkt, en toen kort daarop 't gewas en het onkruid begonnen op te schieten, voor den tweeden keer, doch nu wat minder oppervlakkig, bewerkt— ter vergelijking gedeeltelijk met een eenvoudig, licht dryfarmingswerktuigje door een ezel getrokken, en gedeeltelijk volgens de gewone wijze met den sjap. De vergelijking viel zeer ten gunste uit van de eerste werkwijze, die veel vlugger en veel goedkooper gaat. De bewerking volgens het dryfarming systeem deed het gewas blijkbaar veel goed. De landbouwkundige blijft vertrouwen, dat de toepassing ervan, volgens de wijze door hem aanbevolen, hier, onder minder ongunstige omstandigheden dan die van het afgeloopen jaar, goede resultaten zal hebben.

Bij de gewone proeven tot verbetering van de groententeelt, die, zooals reeds boven is aangestipt, bepaald succes hadden, werd naast irrigatie ook het dryfarmingprincipe met voordeel, toegepast.

(Wordt vervolgd).

RONDOM DE NIEUWE BEGROOTING.

IV.

In een goed geregelden Staat mag niets aan het toeval worden overgelaten.

Toen onze ijverige Assistent-loods, 'n maand of drie geleden, het ongeluk had zijn been te breken, was het toevallig, dat ook nog een gepensionneerde loods op het eiland vertoefde, in staat en genegen den dienst waar te nemen.

Dat was een meevallertje en een groot geluk voor het Gouvernement. Had de Heer J. Ludwig buiten Curaçao gaan wonen, of was hij ziek of gebrekkig geweest, of heelemaal niet meer genegen op zijn leeftijd aan boord van schepen te klauteren, dan zou in den loodsdienst niet naar behooren voorzien zijn kunnen worden.

Is het nu zoo onmogelijk, dat een der twee dienstdoende loodsen ziek wordt, of tijdelijk niet in staat zijn hun post te vervullen?

Dit geval is reeds meermalen voorgekomen. Het kan redelijkerwijze worden voorzien, dat ook in de toekomst een der twee loodsen voor korteren of langeren tijd buiten dienst moet blijven.

Mag nu maar aan het toeval worden overgelaten, op welke wijze het ontbreken van een flink opgeleiden, bevoegden loods zal worden aangevuld?

De loodsdienst is voor onze Kolonie, welke voor een goed deel leven moet van de scheepvaart, van zeer groot gewicht, de goede waarneming daarvan van het hoogste belang.

Wij zouden daarom willen voorstellen, of het geen overweging verdient bij den Loods en Assistentloods nog een derde hulp te voegen.

Dat behoeft geen schatten te kosten.

Daar zullen pientere jongens genoeg zijn, die graag een praktische opleiding willen ontvangen als loods Heeft er een aan de gestelde eischen voldaan, dan kan hij benoemd wor

den als loods-leerling en als zoodanig eenig traktement ontvangen. En het Gouvernement raakt op die manier nimmer vast, maar heeft altijd de beschikking over een vertrouwde kracht.

Kan de zeevaartschool hier geen goede diensten doen?

De ondervinding is de beste leermeesteres.

Niemand zal durven ontkennen, dat de invoering van een motor boot voor den loodsdienst een goede maatregel is geweest. Nu heeft echter de ondervinding bewezen, dat de motorboot, die thans in gebruik is, te zwak van kracht is als sleepboot, en te licht op het water drijft als loodsboot. De hulp der motor is meermalen noodig geweest voor zwaardere schepen dan waarop gerekend was, en bij een beetje ruwe zee danst de motorboot zoo hoog op de golven, dat de loods over de reeling der stoombooten heen op het dek kan springen. Dat dergelijke krachttoeren gevaarlijk zijn, ziet een ieder aanstonds in; er worden niet veel stooten vereischt om de loodsboot te pletter te slaan tegen den stoomer.

Het aan boord gaan wordt op die manier levensgevaarlijk.

Nu er mettertijd toch een motorbootje noodig is voor de havenpolitie, zou er voor den loodsdienst wel een zwaardere boot besteld kunnen worden.

Ook nog om een andere reden. Een haven als Curaçao, die een wereldhaven in 't klein wil wezen, mag toch niet blijven zonder de allereerste hulpmiddelen voor redding van in nood verkeerende schepen. Het is prachtig mooi, dat bij de stranding der *Boulogne* en bij het vergaan der *Olimpia* het Oorlogsschip werd uitgezonden tot redding.

Maar 't is alweer bloot toeval, dat het oorlogsschip in de haven lag, toen er hulp noodig was.

Het had op Aruba of Bonaire kunnen zijn, of voor een wijle geheel en al afwezig. En dan?

Moet het Gouvernement dan gaan VRAGEN aan in de haven liggende schepen, of zij behulpzaam willen zijn? Voor een haven midden in zee gelegen is het toch niet te veel geëischt, dat zij is ingericht tot het verleenen van de allereerste hulp bij stranding van schepen of tot redding van de bemanning van verongelukte vaartuigen.

Een flinke, zwaardere loodsboot zou voor dat doel kunnen dienen. Daar ongelukken tot de uitzonderingen behooren, zou de loods het op zulk een ongeluksdag maar met een roeiboot moeten stellen.

De reddingsbrigade zou gevormd kunnen worden uit de havenpolitie, evenals het brandpiket dit wordt uit het garnizoen. De politie moet immers toch al tegenwoordig zijn bij de redding.

Evenals het garnizoen de beschikking heeft over een brandspuit en andere bluschmiddelen, ofschoon er op Curaçao maar hoogst zelden brand is, evenzeer zou de havenpolitie de beschikking moeten hebben over een flinke reddingsboot en de noodige reddingsmiddelen. De havenpolitie zou dan ook geoefend kunnen worden in het reddingswezen.

Wanneer de havenpolitie daarvoor zou zijn aangewezen, zouden we vanzelf ook de verantwoordelijke personen hebben, die bij het vernemen van een stranding of schipbreuk aanstonds toesnellen om hulp te bieden.

Nu wordt het aan het toeval over gelaten, of er iemand menschlievend genoeg is om uit eigen beweging hulp te bieden. Dat mag toch niet! Het gaat om menschenlevens!

DE OORLOG.

In Nederland zijn de gemoederen een oogenblik hevig ontsteld geweest en maakte diepe verontwaardiging zich van de bevolking meester. In den nacht van 14 op 15 April werd een Hollandsch schip, de KATWIJK van Rotterdam, komend van Baltimore met graan voor de regeering, in den grond geboord door een Duitschen torpedo. Het schip lag geankerd en was voldoende verlicht, waarbij de Hollandsche vlag, geschilderd aan voor- en achtersteven goed zichtbaar waren.

Het droeg zijn Hollandschen naam met reuzenletters aan bak- en stuurboord. Het schip zonk binnen vijftien minuten, en al het graan ging verloren; de bemanning van 23 koppen werd gered.

Zoodra dit onverklaarbare feit bekend werd, kwam de Ministerraad bijeen, en zond een schrijven aan Duitschland. Gelukkig kwam al heel spoedig een antwoord, dat onmiddellijk gepubliceerd werd, waarin Duitschland beloofde het geval te zullen onderzoeken en bij bevinding, dat de *Katwijk* werkelijk door een Duitschen torpedo was geraakt, zou Duitschland Nederland excuse aanbieden, en alle gevraagde vergoeding betalen.

De oorlogzuchtige stemming daalde in Nederland aanmerkelijk bij dit antwoord. Men zal gedacht hebben, dat het toch ook wel een mijn kan geweest zijn, welke tegen het schip is aan komen drijven en tot uitbarsting kwam. De zaak is in ieder geval in onderzoek, maar blijkbaar schiet het niet hard op, want tot op heden, 10 dagen nadat het incident heeft plaats gehad, is er nog niets over bekend geworden. Hopen we, dat dergelijke voorvallen zich niet herhalen, de verhouding van beide landen wordt er niet beter door.

De Officiëele Nota van den Veldmaarschalk Sir JOHN FRENCH meldt, dat bij de gevechten van Neuve Chapelle in Maart ll. geleverd, een verlies werd geleden van 190 officieren, 2337 manschappen aan dooden, 350 officieren en 9471 manschappen aan gewonden en 23 officieren en 1728 manschappen als vermist. Een totaal verlies van 13,802 man.

Als de overwinnaar zoo verliest, wat moet de overwonnen Duitscher dan wel geleden hebben?

Deze offert duizenden en duizenden op om de Engelschen en Belgen uit het laatste hoekje van België weg te dringen, maar het lukt hem nog maar niet. Integendeel, het leger der Verbondenen schuift langzaam opwaarts en beslaat al een breedere strook gronds.

Ook in het Noord-Oosten van Frankrijk gaat hun leger voorwaarts en dringt dieper in Elzas-Lotharingen.

In het Oosten, in de Karpathen, hebben de Russen gedurende de laatste vier weken flinke vorderingen gemaakt en namen 70,000 Duitschers en Oostenrijkers gevangen. Het aantal dooden aan weerszijden wordt op honderdduizenden geschat. Ook in Gallicië staan de Duitschers er minder goed voor. De Rus is op weg naar Buda-Pest, Italië op het punt mee te gaan doen met den algemeenen oorlog.

Uitwassen.

De algemeene conflagratie, waaraan Europa thans ter prooi is, vestigt de aandacht der non-combattanten en neutralen in hun dikwijls gedwongen werkeloosheid op menig probleem, waarvan de beteekenis in vredestijd niet zoo doorschouwd werd.

De mythische Pandora heeft in herhaalde onvoorzichtigheid haar doos vol rampen opnieuw over het aardrijk uitgestort, maar ook thans rest ons, Goddank, evenals in vroeger dagen, de hoop op vrede.

Wanneer en waar, en vooral, wat er door de diplomaten zal beslist worden, kan geen sterveling bevroeden, maar, wil men ooit iets duurzaams tot stand brengen en een herhaling van het thans gebeurde voorkomen, dan zal men, meer dan in het verknippen der landkaart, zijn heil moeten zoeken in de uitroeiing van nationale uitwassen. De meest gevaarlijke is de zelfoverschatting en -verheerlijking.

Alle groote mogendheden lijden in dit opzicht in meerdere of mindere mate aan dezelfde kwaal. Men kan het panslavisme, pangermanisme, jingoisme of chauvinisme noemen, maar bij slot van rekening komt het hierop neer, dat, evenals er buiten de Katholieke Kerk geen zaligheid is, elke grootmogendheid zich alleen de tijdelijke zaligheid der volkeren het best gewaarborgd acht.

Deze zelfoverschatting wordt in het eene land met meer klem dan in het andere uitgesproken. Generaal Bernhardi heeft er genoeg over moeten hooren, dat hij in zijn „Deutschland und der Nächste Krieg," wegens de „superioriteit der Germaansche beschaving," voor zijn landgenooten het leiderschap in de intellectueële wereld opeischte.

„Maar John Bull" merkt het gematigde Engelsche tijdschrift „The Month" (December 1914) op, „lijdt aan niet minder zelfoverschatting," als hij uitroept: „God heeft het lot der aarde in handen van het Angelsaksische ras gelegd, met de Romanen als zijn natuurlijke bondgenooten." Of met nog meer zelfbewustzijn, omdat ook de Romanen als overtollige ballast over boord worden geworpen, zooals Lord Rosebery in 1893 zich uitdrukte:

„Wij moeten ons herinneren, dat het een deel van onze erfenis en van onze verantwoordelijkheid uitmaakt, zorg te dragen, dat de wereld, voor zoover zij door ons kan gekneed worden, een Angelsaksisch en geen ander karakter moet ontvangen."

In ieder land van beteekenis maken zich schrijvers en volksdichters aan dergelijke buitensporigheden schuldig.

Zelfs Disraeli durfde in zijn tijd unverfroren beweren:

„Engeland is het *eenigste* land, dat wanneer het een naar zijn meening rechtvaardige zaak verdedigt, nooit versaagt tot het zijn doel heeft bereikt."

Een algemeenheid, makkelijk uit te spreken, moeilijk te bewijzen en beleedigend voor de andere naties.

Het „Deutschland, Deutschland, über Alles," een volkslied, dat thans zooveel aanstoot geeft, is volstrekt niet méér pangermanistisch dan het Engelsch „Rule Britania" jingoïstisch is. Getuigen de volgende regels:

„The Nations not so blest as thee
Must in their turn to tyrants fall,
Wilst thou shalt flourish great and [free
The dread and envy of them al."

En verder:

„All thine shall be the subject main
And every shore it circles thine!"

Evenzoo dichtte de bekende G. K. Chesterton:

„And the sea be a Saxon river
That runs through Saxon lands."

Het zou even gemakkelijk zijn bij Fransche dichters en schrijvers eenzelfde bewondering aan te treffen voor de Fransche beschaving en genialiteit, aan wier afstraling het overige Europa zijn menschelijkheid heeft te danken.

Allen maken zij in hun pangermanisme, jingoisme en chauvinisme aanspraak op de eerste plaats in de wereldgeschiedenis; in ongegronde aanmatiging de rechten van anderen minachtend, beschouwt elk zich als de bijzondere gunsteling der Goddelijke Voorzienigheid.

De gemakkelijkste manier om zich zelf te prijzen is te wijzen op de minderwaardigheid van anderen, maar, waar het geheele volkeren betreft, ook de kortste weg tot internationale vijandschap. Welke souvereine staat, die zijn naam waard is, kan rustig de voortdurende bewering van zijn nabuur verdragen, dat hij zelf zooveel hooger staat?

Het pochen op vermeende persoonlijke verdiensten wordt in den dagelijkschen omgang als een bewijs van onbeschaafde manieren beschouwd.

Maar waar het snoeverijen over nationale daden en eigenschappen betreft, waar vermeende aanmatigingen van andere naties worden neergehaald, daar ziet men geen kwaad in het gebruik van een dubbelen standaard, die aan de gemeenschap vergeeft wat in het individu wordt afgekeurd.

Ieder denkt, dat de ondergang van 't eigen land de ondergang der beschaving en der verheven beginselen beteekent, maar men kan toch niet eischen, dat de heele wereld er zoo over denkt.

Het is waar, dat ieder volk zijn quotum opbrengt in den gemeenschappelijken vooruitgang der menschheid; het is echter verblind zelfbedrog te meenen, dat juist de eigen natie het geheel der menschelijke volmaaktheid in zich bezit.

Hoe meer een volk aan die zinsbegoocheling lijdt, hoe grooter gevaar het schept voor de verstoring van den wereldvrede. Ook kleine mogendheden lijden aan dit euvel, maar omdat zij de kracht missen haar opvatting te doen gelden, zijn haar uitingen van ongevaarlijken aard en beroeren het buitenland niet.

Toch is het zaak deze uitwassen af te snijden. Want men zou zich vergissen, zoo men meende, dat deze geëxalteerde stemmingen een noodzakelijk deel van vaderlandsliefde uitmaakten. Men kan terecht voor deren erkenning zijner nationale deugden, een plaats in overeenstemming met den graad van beschaving, in den raad der volkeren opeischen, doch, dat het eigen rijk aan het hoofd van het menschelijk ras moet staan en al de overige staten moet overheerschen, is meer dan wat aan één staat toekomt. De Engelsche leus: „My country right or wrong" is immoreel voor het land evengoed als voor een huisgezin. Ook de liefde tot het eigen land is aan zedelijke verplichtingen gebonden.

Vaderlandsliefde is een der natuurlijke deugden, die tot zekere hoogte de aangeboren zelfzucht van den enkeling veredelt, maar die ook in staat is die zelfzucht te dienen, tenzij deze vergeestelijkt worde door het christendom. Het christendom openbaart de ware beweegreden van vaderlandsliefde — de liefde tot onze medeburgers als zoodanig, omdat zij door Gods bestel met ons samengevoegd zijn door denzelfden rasoorsprong of in dezelfde staatkundige gemeenschap. God heeft ons met hen in nauwe verbinding gebracht tot ons wederzijdsch voordeel en heeft daarom ons verplicht hen bijzonder te achten.

Maar tegelijkertijd geeft het christendom de grenzen van deze voorliefde aan. Het legt den nadruk op het feit van gemeenschappelijke afstamming en, nog meer, van gemeenschappelijke bestemming. De staten, die nu de menschen in volksgroepen scheiden, hebben geen pendant of voortzetting in het eeuwige hemelsche rijk, waar de essentiëele broederschap der menschen haar volle ontwikkeling zal vinden in het licht van het vaderschap van God.

Daarom moet elke vaderlandsliefde rekening houden met het feit, dat het geheele menschelijke geslacht, volgens Gods plannen, uit toekomstige burgers bestaat van dezelfde stad; hun tegenwoordige verdeeldheden zijn slechts tijdelijk en oppervlakkig, enkel dienstig voor een nuttig maar tijdelijk doel. Het feit dat Christus ieder wezen zoo liefhad, dat Hij zijn leven voor elks zaligheid gaf, maakt het den christen onmogelijk, leden van een vreemde natie te verachten, omdat het vreemden zijn. Daar is een band tusschen hen, veel sterker en meer blijvend dan wat hen ook verdeelt. De christen bemint de eigen natie het meest, maar hij kan ook sympathie hebben voor alle vreemden, omdat zij, gelijk hij, Gods kinderen zijn.

In het licht van deze waarheid moet chauvinisme en jingoisme, moet alle overdreven nationaliteitsgevoel verdwijnen en blijft de wereldvrede verzekerd, niet enkel door recht, maar door de christelijke liefde.

K. J. DERKS, S. J.

De Gelderlander.

Over den Oorlog.

Tot het belangwekkendste, wat over den oorlog geschreven is, behoort almede jongste staatkundige brief van Mr. S. v. Houten, uit welken brief wij hier eenige merkwaardige passages laten volgen. Het op een débâcle uitgeloopen spel der diplomatie wordt door den schrijver met een vlijmend beeld geteekend en voor den oorlog aansprakelijk gesteld. Het is thans op reusachtiger schaal dan ooit te voren aan den gang, zegt hij, en nooit werd zooveel goed en bloed ten offer gebracht. Maar het ongelukkigste van dit spel is, dat men er niet mee kan ophouden, en vanzelf doemt de vraag op, wat den volken te doen staat, den volken, die al maar bloeden en betalen, en die toch geen wil- en gevoellooze schaakstukken zijn? Dan gaat Schr. voort:

Vooreerst de vraag: wat hebben de volken aan dit geheele soort diplomatieke spel, dat den eenen staat ietwat grooter, den anderen ietwat zwakker maakt? Twee feiten toch staan hier muurvast. Het eene behoort tot het gebied van aardrijks- en volkenkunde Er zijn in Europa zes groote Staten en buiten Europa drie, en een paar in wording. Bovendien nog een aantal kleinere, die minder gewicht in de schaal leggen, maar toch à tout prix zelfstandig willen blijven. Wat beteekent voor al die volken eenige grensverandering of andere verdeeling van grondgebied? Immers niets. En om deze te verkrijgen worden van het bestaande gebied der oorlogvoerenden meer offers gevraagd, dan hetgeen waarop zij nog kans hebben waard is. Tenzij het tweede, even muurvast staande feit miskend wordt, dat van historisch-staatkundigen aard is, n.l. dat geen staat een ander volk in zich kan opnemen zonder zich te verzwakken en aan duurzamer moeilijkheden en gevaren bloot te stellen."

De oud-minister geeft dan als zijn oordeel te kennen, dat geen volk in verschillende Staten verdeeld behoort te zijn, maar hij wijst er tevens op, dat omgekeerd ook geen Staat een ander volk in zich kan opnemen en tot een duurzame eenheid verwerken.

Slechts met kleine, aan de bevolking der grensstreek zeer verwante landstreken is dit gelukt. Honderd jaar nadat het Weener-congres de verdeeling van Polen definitief sanctionneerde „is Polen niet verloren." Oostenrijk kon zijn Italiaansch terrein niet behouden en moet alweer vechten voor het behoud van andere vreemde elementen. Engeland ziet zich genoodzaakt Ierland weder zelfstandig te maken. Een halve eeuw Pruisisch-Duitsch bestuur heeft het Deensche deel van Sleeswijk niet kunnen assimileeren. België was onverteerbaar voor Spanje en Oostenrijk. Vereeniging met het Napoleontische Frankrijk beviel ook al niet; althans België probeerde het op hoog bevel gewillig eens met Noord-Nederland, wat ook geen succes had. Eerst als zelfstandige staat begon 't te groeien en te bloeien. Als de Duitschers de onbegrijpelijke fout, dezen toestand gestoord te hebben, nog vergrooten door België in zich te willen opnemen, wacht hun 't lot hunner voorgangers.

Dit alles, vervolgt de schrijver, geldt weliswaar van eenheidsstaten en niet van Staten-bonden, maar ook bij de vorming hiervan moet, gelijk de ervaring leert, groote behoedzaamheid betracht worden.

Waarom nu zoo verwoed doorgevochten?

De volken, wier leiders zich verbonden hadden elkander te helpen, hebben naar vermogen die belofte gehouden. Altijd nieuwe offers te brengen, waar de misrekening der leiders zoo evident is, kan toch van de volken niet gevergd worden.

Die leiders waren op den verkeerden weg door „militairisme", dat is door een stelsel van bestuur te volgen, dat de verzwakking van de naburen wenschelijk moest doen achten voor eigen grootheid en zelfbehoud. Het loopt met dit stelsel vast, en wel op de afschuwelijkste wijze in een reusachtige moord- en vernielpartij, waarvan de deelnemers zelf, trots alle militaire wanbegrippen en eerbewijzen, meer en meer walgen.

Voor de volken ligt het goede zoo nabij. Immers de meest elementaire economische studie leert hun, dat bij den tegenwoordigen stand der wetenschap de macht over de natuur zoodanig vergroot is, dat zij allen in vrede naast elkander kunnen groeien en bloeien, en dat te midden van eveneens welvarende volken de welvaart van een ieder het best verzekerd is.

In plaats van nu stoornis uit de vereenigde volken te verwijderen, wordt de verworven, werkelijk ook op dit gebied bewonderenswaardige macht over de natuur te land en ter zee tot moord en vernieling gebruikt, en juist daarin door de leiders de eer en het voordeel der volken gezocht.

Het *Centrum* merkt hierbij te recht op:

Het is wellicht onvolledig hier enkel van de leiders te spreken, al dragen dezen natuurlijk de aansprakelijkheid. Ook in den boezem der volken treft men soms stroomingen aan, die drijven tot vijandschap en wapengeweld. Een voorbeeld daarvan zag men bij den tweeden Balkan-oorlog, toen, naar verzekerd werd, de Bulgaarsche regeering tégen haar eigen verlangen en inzicht, door de openbare meening in den strijd werd gedreven. Ook de geschiedenis van Napoleon III wijst op de pressie, waaraan regeerders soms bloot staan, willen zij hun populariteit versterken of behouden. Maar de oorzaak van het kwaad is dan dikwerf weer te zoeken in de voorlichting, vooral die der pers, welke met chauvinistische of andere opwindende middelen „werkt" en aldus op tendentieuze wijze de openbare meening vormt, of vervormt.

Daartegen te waken is een der eerste plichten van de journalistiek, die zich den ernst en de verantwoordelijkheid van hare taak bewust is.

Maar dit is slechts één zijde der groote vraag, die bij het licht van dezen oorlogsbrand klemmender dan ooit voor de volken oprijst, de vraag namelijk: wat zij-zelven kunnen doen, om zich de zegeningen van den vrede te verzekeren en den oorlogswaanzin te keeren. De nieuwe tijd, die straks aanbreekt, zal daartoe nieuwe eischen stellen.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Donderdagmiddag is met de *Merida* hier aangekomen Z. D. H. Mgr. A. R. SILVA, Bisschop van Merida, vergezeld van den Zeereerw. Heer Dr. J. GONZALEZ. De hooge gasten wachten hier op een gelegenheid om zich naar Caracas te begeven. Wij heeten Monseigneur SILVA en zijn reisgezel eerbiedig welkom.

***

De Hoogeerw Pater G. WOLSKY, Prov. Ap. heeft namens de geheele Geestelijkheid Vrijdag morgen een gezongen H. Mis opgedragen voor de zielerust der schipbreukelingen van de PRINS MAURITS. De deelname der Geloovigen was zeer groot.

De Regen.

Het vreemde weer met zijn ondragelijke hitte, heeft toch wat goeds gebrouwen. Er is Maandag een flinke regen gevallen.

Op het Fort	89.5 mM.
Berg-Overzijde	107. „
Pietermaai	120. „
Sta. Rosa	88. „
Sta. Maria	112. „
Rust	105. „

En er zit nog meer in de lucht. Het is bijv. vandaag weer een echte regendag.

Wegen.

De werkverschaffing helpt mooi mee om onze wegen in orde te houden. Door den grooten regen hebben ze weer een weinig geleden.

Is het ook mogelijk een betere afwatering te maken voor den Rooden Weg?

Ook de weg langs *Habay* wordt in de aandacht van O. W. aanbevolen. Een steenen overlaat of minstens verharding van den bodem zou die weg in den regentijd veel bruikbaar

der maken. Het is daar nu een modderpoel dagen en dagen lang, terwijl er zeer veel passage is ook van vreemdelingen die het Pensionaat bezoeken.

Schipbreuk.

In den nacht van Maandag op Dinsdag is de Colombiaansche Schoener *Olimpia* tegen de rotsen van *Noordkant* verbrijzeld.

De *Olimpia* was een oude bak, die verleden week hier was binnenge loopen wegens lek. Dindsdag van de vorige week weer uitgevaren naar Puerto Rico, kwam het schip op 40 Mijl afstands van dat eiland midden in een storm terecht. Het zeil scheurde en het roer werkte slecht. De schoener dreef terug naar Curaçao en liep te pletter op onze rotsen. De bemanning van 13 koppen sprong in de boot, maar deze, te zwaar geladen, liep vol water. Zeven man zochten een goed heenkomen en trachten een of ander stuk hout te grijpen.

Van deze zeven werden er drie gered, twee werden door de golven opgenomen en op de kust gesmakt, de andere, weet zelf niet hoe hij gered werd. De overige zes klampten zich vast aan de omgekeerde boot en dreven zoo langzaam langs de kust westwaarts. Tegen den morgen werden zij toevallig ontdekt door een man, die langs de kust liep. Deze begaf zich onmiddellijk naar *Hato* om hulp te halen.

De Heer HERMANUS ROJER had gelukkig nog verschillende ladders en touwen bij de hand, welke gediend hadden bij de redding van de passagiers der *Bologna*, en toog met een twaalftal mannen aan 't werk. Aan een steen werd een lijn gebonden, waaraan een dik touw was bevestigd. De steen werd naar de drenkelingen geworpen, die onmiddellijk de bedoeling begrepen, de lijn inhaalden en zoo ook in het bezit kwamen van het dikke touw. Een hunner bond zich dit touw om zijn middel vast, en liet zich door het water naar den wal sjorren. Daar hadden de redders een paar ladders tegen de rotsen geplaatst en een valreep uitgeworpen, zoodat de drenkeling, wel met veel moeite, maar stevig geholpen door zijn redders, naar boven kon klauteren. Viermaal werd hetzelfde verricht, maar de twee laatste schipbreukelingen dreven op hun omgekeerde boot hoe langer zoo verder van wal en waren bijna niet meer te bereiken met een steenworp. De Heer ROJER had de tegenwoordigheid van geest bericht te sturen naar de stad, op welk bericht het oorlogsschip onmiddellijk gereed werd gemaakt om uit te varen en de schipbreukelingen op te pikken. Gelukkig slaagden de redders er eindelijk in den steen ver genoeg te gooien, zoodat alle zes personen gered waren. Op hetzelfde oogenblik dat de *Heemskerck* uitvoer, kwam het bericht der redding, zoo dat de oorlogsboot nauwelijks buitengaats, weer floot om binnengelaten te worden.

Van de 9 mannen, die gered werden, was er een zoo uitgeput, dat hij herhaaldelijk in bezwijming viel; een ander had zijn arm erg geschramd en zijn pols gebroken, een derde had bijna een oog verloren door het stooten tegen de rotsen.

Naar men ons vertelt zijn de vier lijken der verdronkenen Donderdagmiddag aangespoeld en werden door het Gouvernement gekist en begraven. Hunne namen zijn VICTOR FARIA van Aruba en MICHEL WILLIAMS van Curaçao EUGENIO FELIDA en RAFAEL SINTIAGO van Bonaire.

De geredden hadden zoo goed als geen kleederen meer aan 't lijf en moesten door de familie ROJER van alles worden voorzien.

Ook werd nog een auto uit de stad besteld om de menschen daarheen te brengen. Twee van hen werden in het St. Elizabethsgasthuis opgenomen.

De redding was begonnen een half uur beoosten Hato en werd geëindigd een goed eind bewesten.

Naar de vermisten werd niet verder gezocht, daar men veronderstel de, dat ze wel verdronken zouden zijn.

Wij brengen van harte dank aan de Autoriteiten voor het beschikbaar stellen der *Heemskerck*, en brengen een eeresaluut aan de wakkere redders.

Hunne namen zijn: HERMANUS ROJER, IGNACIO PARDO, PEDRITO MAURICIO, DANIEL LAKER, HERMAN DE WINDT, LUCIEN DE WINDT, LAMBERTO WILLEM, PEDRO WILLEM, PEDRITO BASTIAAN, ENRIQUE STREDEL, ROBERTO COCO, JOOST KOEIMAN, ALEJANDRO PENEY.

De schoener, vroeger altijd verzekerd, werd juist dit jaar voor het eerst niet meer verzekerd. De eigenaar verliest dus schip en lading, mangrovebast en cocos.

Een ernstige vraag.

De schipper der *Olimpia* heeft voor den Kantonrechter de verklaring af gelegd, dat het schip wel oud, maar voldoende zeewaardig was; de luiken sloten goed en de pompen werkten best.

Wat wij vragen wilden heeft derhalve geen betrekking op de *Olimpia*, maar de vraag wordt alleen naar aanleiding dezer schipbreuk gesteld.

Bestaat er in onze Kolonie ook een toezicht op de schepen? Worden er wel eens oude schepen afgekeurd?

Wie is de verantwoordelijke persoon, die verplicht is voor de redding van schipbreukelingen te zorgen?

Is het zoo zeker, dat de vier vermiste personen niet gered konden worden? Hun lijken, zegt men, zijn op het strand gevonden. Maar zijn die menschen soms niet op het strand gestorven wegens uitputting en gebrek aan hulp?

We vragen dit, zonder ook maar in het minst een blaam te willen werpen op de moedige redders; die hebben genoeg gedaan en verdienen gehuldigd te worden, maar wie is de verantwoordelijke persoon die de noodige zorg had moeten dragen, dat onmiddellijk ook naar de vermisten was gezocht?

Wij gelooven niet, dat onze tegenwoordige wetgeving de redding van verongelukte schepen of van schipbreukelingen voldoende regelt, reden waarom wij op deze leemte wilden wijzen met 't dringend verzoek daarin zoo spoedig mogelijk te willen voorzien.

Officiëele berichten.

Aan den telegrambezorger bij het kuststation voor D. T. alhier E. A Ellis, is tot herstel van gezondheid twee maanden verlof verleend, en gedurende zijn verloftijd is Maurits Esteba belast met die functiën

De Gouverneur heeft, wegens het zich voordoen van gevallen van *pokken* in den staat Tachira, Venezuela, het navolgende vastgesteld:

Passagiers, komende van Maracaibo met bestemming voor Curaçao worden alleen tot het vrije verkeer toegelaten, zoo zij voorzien zijn van een bewijs, afgegeven door den Nederlandschen Consul te Maracaibo. dat zij de laatste veertien dagen niet in Tachira geweest zijn;

Transito–passagiers, die met schepen uit Maracaibo komen, mogen niet aan wal gaan; alleen mogen zij zich, c. q. naar een ander schip begeven, waarmee zij de reis zullen voortzetten;

De goederen genoemd in art. 8 van de Pest-verordening (P. B. 1902 No. 34) mogen niet uit Maracaibo ingevoerd worden, tenzij de importeur het bewijs kan leveren, dat zij niet uit Tachira afkomstig zijn; of anders na ontsmet te zijn.

Aan Mej. J. S. G. Spit, onderwijzeres 1ste klasse aan de Wilhelminaschool alhier, is tot herstel van gezondheid veertien dagen verlof verleend.

Aan den leeraar bij de Protestantsche Gemeente op Bonaire, R. Foppema is veertien dagen verlof verleend.

Aan het lid van het Hof van Justitie in de Kolonie Curaçao, Mr. B. de Gaay-Fortman is tot herstel van gezondheid een jaar verlof naar Nederland verleend.

Aan den assistent-loods aan de St. Annabaai alhier, H. v. d. Hoeven, is tot verder herstel van gezondheid een maand verlof verleend en de gepensionneerde havenmeester en loods alhier, J. S. Ludwig is gedurende den verloftijd van den titularis, belast met de functiën van assistent-loods.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven

Jose Maria Arzeno, J. M. Bethencourt, James J. Barry a. b. S.S. Caracas, Betorina Cluman, Istela Beltram. Martina Baak, Dr. P. A. S. Curiël. Martins Celestin, Jose Andres Diaz, Narcisa Felipa para entregar W. A Blanken, Clara P. Henriquez, Leocadia Yanez, Julius P. Jesurun, *Ariete* Jope, Trovo Luigi. Lamberto Look, Camella Maduro, Régulo March, A. Newman, C. A Neuman, Dolnao Parogioti, Louis Rooney a. b. S. S. Maracaibo, Auroro Romero, Julio Jose Rojas. Pasquale Salimi, H. C. von Struve (4) Louise von Struve, Angelina Stelsman, Felisia Wale.

Aangeteekende stukken: Jose P. *Karam*, J. S. Scheidelaar.

Drukwerk: Miguel Caled.

Monster: Dr. P. A. S. Curiel

Muziekuitvoering.

Zondagavond om 7.30 uur, Overzijde

PROGRAMMA.

1. Kaiser Friderich Marsch Friedemann
2. Ouverture Othello 1e uitv. G. Rossini
3. Sur le lac Leman Valse 1e uitv. L. Langlois
4. Fantaisie sur la fille de Mme. Angot Lecocq
5. Los Banderilleros Marcha Espagnole Volpatti
6. Fantaisie sur Elixir de Amor 1e uitv. Denizetti
7. Les Petits Oiseaux Valse pour Piccole Douard
8. Maldito Amor Danza Campes

Verdronken.

Zaterdagmiddag bij het terugbrengen van den *Onderlosser* uit het Schottegat is een der werklieden uitgegleden, in 't water gevallen, en verdronken.

Wij vernamen niet van ook maar eenige poging tot redding.

Er mag dien menschen dan wel eens gewezen worden op de allereerste plichten van menschelijkheid.

Het Vatikaan en de Oorlog.

Daar het nog steeds te vreezen is, dat Italië zal deelnemen aan den Europeeschen oorlog, zijn er — volgens den Romeinschen correspondent van de „New York Herald" — door tusschenkomst van kardinaal Agliardi bij de Italiaansche regeering ernstige maatregelen getroffen, om in den moeilijken toestand, die daarvan het gevolg zal zijn, de gemeenschap met den H. Stoel aan de Bisschoppen der geheele katholieke wereld te verzekeren. De H. Stoel zal dienvolgens in schriftelijk verkeer met de bisdommen kunnen blijven; echter onder rechtstreeksche verantwoordelijkheid van den kardinaal staatssecretaris voorzoover het betreft de Italiaansche, en op voorwaarde van telkens vooraf gepleegd overleg met de Italiaansche regeering voor zoover het betreft de kerkelijke briefwisseling met buitenlandsche bisdommen.

De diplomatieke gezanten bij den H. Stoel zullen een vrijgeleide krijgen om naar hun vaderland terug te keeren

Marktbericht van den Curaçaoschen Handelsbond.

Van 23 April 1915.

AARDNOTEN (Pindas) per KG		—
ZOUT per zak van 130 K.G.........	f	0.80
DIVIDIVI per K,G........................	„	0.05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„	0.40
id. per KG. 2e kw.	„	0.30
HUIDEN per K.G........................	„	0.70
GEITENVELLEN per K.G............	„	0 80
WOL per K.G..............................	„	0,12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„	0.50
BEENDEREN per K.G.................	„	0.02
RECINUS–ZAAD per K.G.............	„	0,05
STROOHOEDEN (hippijapa).		
Kwaliteit No, 1...........per dozijn	„	3.
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„	3.12½
„ „ 2 „ „	„	5.
„ „ 8 „ „	„	—
„ „ 3 „ „	„	—
„ „ 4 „ „	„	7
„ „ 5 „ „ OLA	„	—.
„ „ 6 „ „	„	8
„ „ 7 „ „	„	9
„ „ 8 „ „ OLA	„	
„ „ 9 „ „	„	12.50
„ „ 10 „ „ OLA	„	
„ „ 11 „ „	„	
„ „ 12 „ „ OLA	„	
„ „ 13 „ „	„	
„ „ 14 „ „ OLA	„	
„ „ 15 „ „	„	
„ „ 1 van 25 c.M. of minder !		

Ratten.

Gedurende de laatste 14 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd 26 ratten.

Koloniale Raad.

Het Voorloopig Verslag over de petroleum raffinaderij-belasting luidt als volgt:

Het Afdeelingsonderzoek heeft aanleiding gegeven tot de volgende beschouwingen en opmerkingen.

Algemeen werd het ontwerp gunstig ontvangen en verklaarde men 't geheel eens te zijn met de strekking daarvan.

De hoop werd uitgedrukt, dat het den eventueelen ondernemers mocht gelukken binnenkort een petroleum raffinaderij alhier op te richten en dat het bedrijf op zoo een groot mogelijke schaal zou worden opgezet. Dat zulk een gebeurtenis van grooten invloed ten goede op den economischen toestand van Curaçao zal zijn, achtte men aan geen twijfel onderhevig.

Ad art. 6. Met het oog op de gestadige toeneming van het aantal automobielen en motorbooten, vooral in den laatsten tijd, en het daarmede verband houdende stijgende verbruik van gasoline, werd voorgesteld om den grondslag der heffing te bepalen op de hoeveelheid gasoline, die na de oprichting der raffinaderij minder is ingevoerd dan in het voorafgaande jaar.

Eenige leden gaven als hunne meening te kennen, dat het ontwerp wel wat te ver gaat door het verleenen van vrijstelling van invoerrecht ook voor het noodige meubilair voor de *instandhouding* van kantoren, hospitaal, societeit, enz.

Andere leden verklaarden zich geheel te kunnen vereenigen met het ontwerp, zooals het daar ligt.

Gevraagd werd of de verbandmiddelen, medicijnen, instrumenten, enz., benoodigd voor het hospitaal, en bijvoorbeeld automobielen of andere vervoermiddelen voor den Directeur en het verder personeel ook vrij van rechten zouden mogen worden ingevoerd.

Over het toestaan van grootere snelheid aan de *automobielen* zegt de Koloniale Raad:

Algemeen verklaarde men geen bezwaar te hebben tegen het ontwerp.

Verscheidene leden gaven hun wensch te kennen den Bargestraat en den Penweg (met uitzondering van het gedeelte tusschen de Lombok- en de Helenastraat) opgenomen te zien onder de wegen, waar met eene snelheid van 20 K. M. per uur mag worden gereden. Naar hunne meening zijn genoemde wegen even breed als b. v. de Scharloweg.

Gevraagd werd wie beoordeelen moet waar het noodig is, dat de vaart wordt verminderd en met welke snelheid dan moet worden gereden.

Men zou gaarne zien, dat de bepalingen van de twee laatste alinea's van het ontwerp zoodanig werden gewijzigd, dat aan het Hoofd van Politie de bevoegdheid wordt gegeven om op feestdagen en bij feestelijke gelegenheden als anderszins, wanneer er veel volk op de been is, eene mindere vaart voor te schrijven.

Zooals die bepalingen nu luiden, heeft het Hoofd van Politie het in zijn macht om deze geheele keur illusoir te maken. En zooveel mogelijk moet men niets laten afhangen van een enkelen persoon.

Onderwijs.

Bij art. 33a der Onderwijsverordening (P. B 1907 No. 5) is bepaald, dat de akte als onderwijzer 1ste klasse uitgereikt wordt aan hem, die in Nederland de hoofdonderwijzersakte heeft verkregen en in het bezit is van een akte van bekwaamheid in minstens twee der vakken, genoemd onder la. c. van dit artikel, waarvan ten minste een vermeld onder No. 1—5.

Een onderwijzer in Nederland, die in het bezit is van eene hoofdonderwijzersakte, een der akten vermeld onder No. 1—5 en de akte vrije- en ordeoefeningen, is blijkbaar, volgens ontvangen telegrafisch bericht, bereid in Curaçaoschen dienst te komen als onderwijzer 1ste klasse.

De akte vrije- en ordeoefeningen komt echter niet voor onder de vakken genoemd in art 33c der Onderwijsverordening, zoodat die onderwijzer, zonder opneming van dat vak in genoemd artikel, niet benoemd zou kunnen worden.

Om hieraan tegemoet te komen wordt den Kolonialen Raad een ontwerp verordening aangeboden door den Gouverneur.

Reeds sedert eenige jaren wordt de akte vrije- en ordeoefeningen medegerekend voor het verkrijgen van een toelage wegens het bezit van extra-akten (art. 4 sub 4o. van Afd. V) van het Besluit van 26 Augustus 1907 (P. B. No. 26), zooals nader gewijzigd bij het Besluit van 20 Mei 1914 (P. B. No. 15).

Buitenland.

Bulgarijë heeft bij Oostenrijk, Rusland en Servië geprotesteerd tegen de velen mijnen, die in den Donau zijn gelegd en groote schade aan de oevers veroorzaken

Aan de kust der Zwarte Zee is door de Russen een Turksche haven, Chopa, genomen.

De *Taninh* herhaalt Hindenburg's woorden, dat het in den tegenwoordigen oorlog op de zenuwen aankomt en merkt daarbij op, dat de Turken zich over de gebeurtenissen bij de Dardanellen beelemaal niet opwinden.

Vol vertrouwen ziet het blad de toekomst tegemoet en gaat koelbloedig de zaak na: Wanneer men objectief onderscheidt tusschen Engeland, dat door de grootste vloot ter wereld wordt beschermd en Constantinopel, dat door de grootste vloot wordt bedreigd, zal men zien, dat in Engeland opwinding heerscht, in Turkijë daarentegen rust en vertrouwen en men zal zeggen, dat de zenuwen meer bijdragen tot de overwinning dan wapenen.

Een ander blad meent, dat Bulgarije, Roemenië, Italië, zelfs Griekenland ongerust moeten worden over deze actie.

Daarentegen wordt uit Athene aan *Der Tag* gemeld, dat de bladen aldaar geestdriftige artikelen wijden aan het eerste succes der geallieerden, bij den ingang der Dardanellen behaald.

De *Ethnos* volgt de gebeurtenissen met het grootste enthousiasme. De verovering van Constantinopel, aldus genoemd blad, zou den overigen Balkanvolken aanleiding geven om aan de zijde te gaan staan van de mogendheden der Entente, die voor de vrijheid en gerechtigheid strijden. De geruchten over onzenigheid tusschen de genoemde mogendheden, betreffende het lot van Constantinopel, zullen niet bewaarheid worden en met vreugde zien wij de „internationaliseering" van deze stad tegemoet, alsmede de bevrijding van de daar wonende 600.000 Grieken.

De *Times* verneemt uit St. Petersburg, dat de geallieerden het over de quaestie der Dardanellen eens zijn geworden; men wil Rusland zoowel te land als door de zeestraten een uitweg geven naar de Middellandsche Zee.

Nog steeds wordt de vraag opgeworpen, of ook Italië in het plan is gekend. Dat zou een zekere verstandhouding tusschen dit land en de geallieerden beteekenen.

Over de stemming in Italië doet de *Stampa* uitkomen, dat er *geen* verschil van meening bestaat over de vraag, of Italië zijn deel van Oostenrijk hebben moet; er is alleen verschil aangaande de middelen, de taktiek.

„Het is goed het uitdrukkelijk te zeggen...... het probleem is...... in de gedachten van allen éénig, onveranderlijk; de bevrijding van de Italiaansche provincies van Oostenrijk-Hongarijë."

En het blad dreigt met uiterste middelen, die lijnrecht op het doel afgaan.

Zelfs de Duitsch-gezinde *Italia Nostra* zegt:

„De centrale mogendheden zullen door een herstel van de natuurlijke grenzen van Italië in hun eigen belang handelen, in hun eigen hooge belang."

Er worden nog overal groote betoogingen gehouden vóór een oorlog met Oostenrijk, waar o.m. de afvallige don Murri en het Belgische Kamerlid Destrée het woord voeren.

De *Tel.* verneemt:

Volgens berichten uit Genua is de Italiaansche politie aldaar de Nederlandsch-Duitsche combinatie op het spoor gekomen, die ten doel had contrabande over land naar Duitschland te smokkelen. Groote voorraden goederen, wier doorvoer de Italiaansche regeering niet zou hebben toegestaan, zoo zij onmiddellijk naar Duitschland verzonden waren, vertrokken uit Genua, zoogenaamd om via Zwitserland en Duitschland naar Nederland vervoerd te worden. De Italiaansche politie heeft thans de bewijzen in handen, dat een groot gedeelte van deze goederen Nederland nooit bereikt heeft, maar met toestemming van de Nederlandsche geadresseerden in Duitschland ontladen werd. Er zullen thans met medewerking der Nederlandsche consulaire beambten in Italië maatregelen getroffen worden, die het voortzetten van deze practijken onmogelijk maken.

In het drama van heden is niets weerzinwekkender dan de houding van Italië tegenover Oostenrijk.

Zelfs niet de overrompeling van België door Duitschland

Dat, toen de oorlog eenmaal uitbrak, Italië de beide andere mogendheden van het drievoudig verbond in den steek liet, kon er voor het volksgeweten misschien nog even mee door.

Edelmoedig was het niet, na zelf een kwarteeuw van het bondgenootschap voordeel getrokken te hebben, de medecontractanten alleen te laten staan in den geweldigen strijd tegen een machtige combinatie.

Indien Italië nu nóg gedreven ware geweest door de begeerte, den oorlogsjammer te beperken en op het geschikte oogenblik bemiddelend en verzoenend op te treden!

Indien onbaatzuchtigheid de houding en onthouding van Italië had voorgeschreven!

Juist het tegendeel bleek.

Italië loerde op een gelegenheid om zijn slag te slaan.

Toen het Oostenrijk in moeilijkheden zag, zei het niet: nu wordt het tijd mijn bondgenoot te hulp te komen, maar: indien gij mij niet een stuk van uw land geeft, voeg ik mij bij uw vijanden.

Het is best mogelijk, dat Duitschland Oostenrijk geraden heeft toe te geven: beter 'n stuk land te verliezen dan den heelen strijd.

Mogelijk is ook, dat Oostenrijk ten slotte zal zwichten, ofschoon keizer Frans Jozef geen stap zwaarder zou vallen dan deze.

Maar of er toegegeven wordt of weerstaan, de houding van Italië vindt zijn vonnis in het volksgeweten, dat van dergelijke dubbelhartigheid een grondigen afkeer heeft.

En hetzij Italië langs den weg der onderhandelingen het begeerde of een deel van het begeerde krijgt; hetzij Oostenrijk weigert om straks wellicht nog meer te moeten afstaan, — wij kunnen in ieder geval geen vredesverdrag verwachten, dat niet de kiem van een nieuwen oorlog in zich bevat.

Italië zaait thans het zaad uit voor een nieuwen oorlog.

De strijd der oorlogvoerenden kan beslecht worden met een eervollen vrede, die geen wrok zet.

Wat Italië onderneemt is de voorbereiding van een nieuwe botsing.

Oostenrijk moge in het verlies van Lombardije en Venetië hebben berust, met den afstand van nieuw gebied aan Italië, het op zoo slinksche wijze ontnomen, zal het zich nimmer verzoenen.

Het ongelukkige Polen.

In Zwitseland is een comité gevormd, bestaande uit beroemde Polen, zonder onderscheid van nationaliteit, die gelden inzamelen om de inwoners van Polen te hulp te komen.

De bekende schrijver Henryk Sienkiewicz, heeft als voorzitter van dit comité den volgenden oproep gepubliceerd: „Aan de beschaafde naties! De grootste oorlog, dien de geschiedenis ooit heeft gekend, en een vreeselijke verwoesting, dat zijn de beide booze geesten, die thans de wereld beheerschen. Honderdduizenden soldaten vallen door den kogel of de bajonet en millioenen onschuldige menschen gaan door honger en ellende te gronde. Twee landen vooral werden door het noodlot aangewezen om te dienen als bloedig strijdtooneel: eerst oorden van welvaart met een talrijke bevolking, zijn zij thans grootendeels in woestenijen veranderd: Polen en België.

Doch tot leniging van Belgiës oorlogsleed is, en terecht, van alle kanten en rijkelijk ondersteuning toegevloeid. Thans is het mijn vaderland, dat moet roepen om hulpverleening. Een open vlakte gronds, zevenmaal zoo groot als België, is in Polen door den ijzeren voetstap van den oorlog onbarmhartig plat getreden. Stroomen bloeds zijn door het zwaard onttrokken aan dit land, welks zonen in drie vijandelijke legers moeten strijden. De oorlogsbrand heeft steden en dorpen in asch gelegd. De arbeid der menschen is overal tot stilstand gedwongen en over de eindelooze streken, van Niemen tot de Karpathen breidt het spook van den honger zijn vlerken uit. De arbeider heeft de handen in het schoots vel neergelegd, want er zijn geen werkplaatsen meer in Polen; de ploegschaar verroest, want de boer heeft geen zaaizaad; de koopman verkoopt zijn waren niet meer daar niemand ze betalen kan: grijsaards en vrouwen dwalen rond in den barren winter en hebben geen dak boven hunne hoofden. De ziekten verspreiden zich, de huiselijke haard is gedoofd en wanneer de kinderen hun uitgeteerde handen uitsteken naar hun moeders om brood, dan kunnen die moeders slechts antwoorden met tranen. En zoo zijn er — hoort, gij chirstelijke volkeren, — millioenen en nogmaals millioenen in Polen, die gebrek lijden en hulp noodig hebben. Doch heeft Polen wel recht op uw hulp? Zulk een recht heeft ieder volk in naam der menschenliefde en des te meer heeft het Poolsche volk dat recht, daar het zelfs na de verdeeling van zijn vaderland zich niet liet ter neer slaan door het onheil, zijn naam nooit verloochend heeft en door zijn krachtig levenden wil zich zijn bestaan voor altijd verzekerde. Het bezit zulk een recht krachtens zijn historisch verleden als schutsmuur der christenheid, als beschermer der bedrukten, als schild van de Europeesche zeden in het Oosten. De namen Sobieski en Kossiuszko zullen door de menschheid altijd dankbaar herinnerd worden. De poorten van ons vaderland stonden steeds open voor hen, die onrechtvaardig verdrukt en vervolgd werden. Waar het ook gold te strijden voor de vrijheid, daar vloeide ook ons bloed: waar ook menschen door natuurkrachten leden, daar stroomden ook onze giften toe. In het koor der volkeren ontbrak ook onze stem niet en deed zich hooren met edelen klank. In den algemeenen beschavingsarbeid hebben ook onze beste geesten het hunne bijgedragen, ons gedachtenwerk en onze dadenkracht.

In naam alzoo van dit aandeel in het leven der menschheid, in naam van de daaruit voortspruitende rechten, in naam van de leer van den Christus, in naam van ons oud en nieuw leed, wend ik mij tot u, beschaafde naties, en roep uw hulp in voor mijn volk. Mogen de Poolsche steden en dorpen uit hunne ruïnen herleven. Moge het den Poolschen landman niet aan kracht ontbreken, om naar de ploegschaar te grijpen, en niet aan zaaizaad, om te zaaien; moge het Poolsche hart ook andere harten tot meegevoel opwekken en moge de stem van Polen niet steeds een geluid van smart doen hooren. Mogen de Poolsche moeders hun kinderen méér dan tranen geven kunnen. Brood en huisvesting voor het Poolsche volk, opdat het de lente der opstanding moge beleven."

De Levensmiddelen in Duitschland.

Engeland meent, dat er in Duitschland en Oostenrijk een nijpend gebrek aan voedsel moet ontstaan en wil evenals de Duitschers in 1871 Parijs door honger der bevolking tot overgave dwongen, thans dezelfde methode toepassen op geheel 't Duitsche Rijk.

Of dit echter gelukken zal?

Een onzer lezers schrijft ons:

Bij de berichten over gebrek aan levensmiddelen in Duitschland schijnt veel overdreven. Wij vernemen al thans van twee Hollanders, die geplaatst zijn op een handelskantoor te Emmerik en te Münster, dat in hun pensioen het dagelijksch menu niets te wenschen overlaat, zelfs uitstekend is.

Ook de pensionprijs is niet hoog te noemen: te Münster bijv. M. 70 per maand voor zit- en slaapkamer, met nog een afzonderlijke kamer, welke laatste door een paar heeren gemeenschappelijk wordt gebruikt."

Over de vraag, of er tot den volgenden oogst genoeg zal zijn, is men echter in Duitschland zelf ook niet volkomen gerust.

De quaestie wordt o. m. besproken door Hans Leuss in de „Welt am Montag."

De minister „gelooft"— aldus Leus, dat wij met de aardappelen zullen toekomen, wanneer wij zuinig huishouden. „Alles wijst er op", dat nog groote voorraden aanwezig zijn. Bovendien wordt al het mogelijke in het werk gesteld om het poten van vroege aardappelen te bevorderen. Dit zijn zinnen uit 's ministers redevoering, waarmede hij zich van de gewichtigste kwestie, waartegenover Duitschland zich thans geplaatst ziet, n.l of wij einde Mei en Juni nog voldoende aardappelen zullen hebben, afmaakt. Hoe kan een staatsminister zoo met een kwestie omspringen, waarvan alles, zelfs het bestaan van Duitschland afhangt?

Ik gevoel mij als Duitscher verplicht openlijk te verklaren, dat de minister van Landbouw absoluut den ernst van 't probleem niet onder de oogen gezien heeft. Op dit oogenblik moet men niet komen met: „Ik geloof" en „Alles wijst er op", zekerheid moet er zijn. Er zullen en moeten in Mei en Juni zooveel aardappelen in het land zijn, dat alle menschen leven kunnen. En daarom moet onmiddellijk op de noodige voorraden beslag worden gelegd. En blijft er niet genoeg over voor de varkens, dan moeten die maar geslacht worden, op staatskosten natuurlijk. Hiertegen zal niets in te brengen zijn, maar de minister schijnt nog niet zoo goed in te zien, wat noodzakelijk is.

Kunnen onze minister en de verantwoordelijke rijkskanselier zeggen, wat er met hen en ons gebeuren zal, wanneer dat luchthartige „Ik geloof" en „Alles wijst er op" met de toestanden in Mei en Juni niet kloppen?

De „Vorwärts" ontkent, dat de schaarschte van aardappelen zoo groot is als door de belanghebbenden wordt beweerd. Neen, zegt het blad, er zijn wel aardappelen, maar deze worden met speculatieve bedoelingen achter gehouden. De Bondsraad heeft wel prijzen vastgesteld, maar die gelden alleen voor de producenten, niet voor de handelaars en de maatregelen van den Bondsraad hadden alleen ten gevolge, dat stelselmatig de toevoer van aardappelen werd gestaakt naar die markten, waar verordeningen omtrent den detailprijs het exploiteeren van de verbruikers onmogelijk maakten.

Er worden ook vele besprekingen gehouden.

Alleen reeds in Berlijn waren op één avond niet minder dan vier en twintig van die vergaderingen, waar krasse mededeelingen werden gedaan betreffende het inhouden van levensmiddelen door kooplieden en ook tegen de regeering, die niet voor voldoenden voorraad voor het volk had gezorgd.

De politie verbood het aannemen van een motie, maar het is beteekenisvol zoowel voor het karakter van de vergaderingen als voor wat er besproken werd, dat de „Vossische Zeitung" verzekert, dat een van de sprekers zeide, dat stemmen niet noodig was, om te bewijzen, dat de toehoorders en de sprekers het eens waren.

De Berlijnsche correspondent der „N. R. Ct." schreef d.d. 27 Febr., dat de aardappels weer duurder waren geworden.

Het is een gevolg der plotselinge opheffing van den maximumprijs voor den verkoop in het klein. Dat was gistermorgen een verrassing voor Berlijn, en voor den arbeidsstand vooral, een zeer onaangename verrassing. Het was echter onvermijdelijk: als men de bezitters der aardappelen niet wilde aanpakken, dan moesten het de verbruikers ontgelden. Dat is nu zooveel te pijnlijker, omdat de menschen, wat brood en meel betreft, op een rantsoen zijn gesteld, dat alleen ruimschoots voldoende is voor de gegoeden, die zich geen beperking hoeven op te leggen ten opzichte van het dure vleesch en spek, de dure groenten, erwten en boonen, enz. Waar brood en aardappelen elkaar moeten aanvullen of vervangen, wordt het echter een harde tijd.

Krachtige maatregelen om een hongersnood te voorkomen, worden thans in Oostenrijk-Hongarijë genomen. Een Keizerlijk bevel werd onlangs in Weenen bekend gemaakt, waarbij het dagelijksch verbruik werd vastgesteld op slechts 10 ons meel of 7 ons bloem per persoon en waarbij de Regeering alle voorraden aan zich trok, waarvoor zij tien procent beneden de marktprijzen zal betalen. Een speciale afdeeling is opgericht voor het regelen van de verdeeling van de bestaande voorraden van voedingsmiddelen.

Het Hongaarsche gouvernement heeft alle belasting op voedingsmiddelen opgeheven en de gemeenten bevolen, alle bloem op te eischen en een maximum verbruik van 13 pond per persoon per maand toe te staan.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 17 APRIL — 1 MEI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Pr Willem V	P J v d Graaff	23 April	Amsterdam	25 April	New York
Philadelphia	H Hichborn	22 „	La Guayra	22 „	New York
Merida	A Johanson	22 „	Maracaibo	22 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	24 „	New-York	24 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	26 „	Maracaibo	26 „	La Gauyra
Merida	A Johanson	28 „	La Guayra	29 „	Maracaibo
Maracaibo	G W Goodman	29 „	Maracaibo	29 „	New York
Caracas	Furst	29 „	New-York	29 „	La Guayra
Buenos Aires	J Cisa	17 April	Colón	18 April	Barcelona
Lizzie	Parson	16 „	Teneriffe	16 „	Helsingborn
Siena	F Ferraro	28 „	Génova	28 „	Colon
Tordenskjold	Anderson	20 „	New Port News	?	Cuba
Yssel	Zimmerer	22 „	Las Palmas	23 „	Rotterdam

Schoeners.	Aankomst	van	Schoeners.	Vertrek	naar.
Rosa Maria H	14 April	Maracaibo	*Rosa Maria*	17 April	Aruba
Libertad D	17 „	S. Domingo	*Mina H*	18 „	Maracaibo
Virginia H	17 „	Vela de Coro	*Electra H*	18 „	Maracaibo
Refugio H	18 „	Aruba	*Refugio H*	19 „	Aruba
Clicia V	20 „	Maracaibo	*Camia H*	20 „	Maracaibo
Dilia D	21 „	Pto. Plata	*Perla de Ozama*	20 „	Sto Domingo
Diana V	21 „	Vela de Coro	*Libertad*	21 „	Bonaire
Carlota H	21 „	Maracaibo	*Diana V*	22 „	Vela de Coro
20 de Julio C	21 „	Aruba			
Abeona H	22 „	Cuba			
Reina H	22 „	Sta Marta			
Estr. del Mar V	22 „	Guanta			
Marina V	28 „	Maracaibo			